

WASA DAGBLAD

Blommor i Brinkens museum sid 4

DOKTORNS SVAR

Vaccination och autism Sid 11

Elga Sesemann i Ateneum Sid 7

LOKALA NYHETER

GAMLA VASA DAGEN 16.8. Gamla Vasa vaknar till liv, en dag bland kungar, mam- seller och gamla hemlighet- er

På söndag får historien åter liv när Vanhan Vaasa-päivä, Gamla Vasa-dagen, firas i den gamla stadsdelen. Här möts historia, berättelser och nutid i en festlig dag för hela familjen.

Dagens program tar avstamp vid Gamla Vasa museum, Kauppiaankatu 10. En av höjdpunkterna är den dramatiserade guidningen "Mamsellin salaisuudet" – Mamsells hemligheter – kl. 12.30. Gamla Vasas historia är minst sagt händelserik: här ryms kungar, pirater, bibliotek, fest och dramatiska ögonblick.

Museet är öppet kl. 11–18, och under dagen ordnas guidningar och aktiviteter som låter besökarna upptäcka den gamla staden på ett annorlunda sätt. Även Vasas historiska hovrätt står i blickpunkten genom jubileumsutställningen "Vasa hovrätt 250 år", som visas på museet.

Den som vill uppleva Vasa före branden 1852 behöver alltså inte någon tidsmaskin. Det räcker att ta sig till Gamla Vasa på söndag.

Tid och plats: Söndag 16.8.2026, Gamla Vasa, Vasa. Museet kl. 11–18.

Referens: Vasa stad, Vaasan museot.

MALAX

Jubileum i Malax: Världsarvet Kvarken fyller 20 – nu

LEDARE

Socialdemokratiska partiets nya invandringspolitik: en nödvändig förändring eller ett farligt prejudikat?

Finlands största oppositionsparti har ändrat sin inställning till invandrare. Vid sitt sommarmöte i Kouvola presenterade socialdemokraterna ett paket med invandringsförslag som i hög grad bygger på Sveriges och Danmarks strikta tillvägagångssätt. Partiet hävdar att integrationen inte har uppnått sina mål och varnar för framväxten av parallella samhällen. Den uppmanar invandrare att förbinda sig till finska värderingar och att överge ”oförenliga sedvänjor i sina ursprungsländer”. Men är detta en nödvändig lösning eller en farlig ny riktning?

SDP:s förändring är utan tvekan en politisk kalkyl. När parlamentsvalet närmar sig nästa april försöker partiet – som för närvarande är det mest populära i Finland – återta fotfäste i en fråga som länge tillhört högern. Genom att föreslå att kombinera socialförsäkring med språkstudier och begränsa gratis tolktjänster signalerar partiet att det är seriöst med integration. Dess fokus på att förebygga gängvård och rasåtskillnad, liksom i Sverige, är ett pragmatiskt svar på verkliga rädslor. Att betona integrationen

av andra generationens invandrare och deras föräldrar är också en bra investering i social sammanhållning.

Men denna nya kollektion är full av risker. Kritiker har påpekat att SDP tidigare har röstat emot många av regeringens egna åtgärder för att skärpa invandringen. Denna plötsliga förändring väcker anklagelser om opportunist. Mer grundläggande är kravet på att överge ’ursprungslandets praxis’ en vag och oroande formulering. Vem bestämmer vilka metoder som är oförenliga? Risken för kulturell diskriminering är verklig, och partiledningen har tvingats förneka att de försöker locka väljare från sannfinländarna.

SDP:s nya policy är ett genuint försök att ta itu med en svår fråga, men de måste agera försiktigt. Den kan försvara integration och medborgerliga värderingar utan retorik som kan stigmatisera hela samhällen. Utmaningen är genomförandet – att balansera det legitima kravet på anpassning med den grundläggande respekten för individens värdighet, vilket bör definiera finländsk socialdemokrati.

Photo Supplement

Eero Järnefelt
(1863–1937)

fylls Bergö av även-tyr!

I september sprakar det till i Malax när världsarvet Kvarken firar 20 år med en fullspäckad jubileumsvecka. Den unika skärgården, som tillsammans med Höga Kus-ten i Sverige står på Unescos lista sedan 2006, bjuder på allt från vandring och föreläsningar till vikingaskepp och rymningsspel. Hela perioden 12–20 september finns en tipsrunda längs den 3,5 kilometer långa södra Bergö-vandringsleden. Alla åldrar kan delta och tävla om fina priser.

Måndagen den 14 september visar fotografen Rasmus Söderholm bilder under ”Kultur och natur – Kvarken 20 år” i Bergö församlingshem. Onsdagen den 16 september berättar Per-Erik Berglund om farleder, lots- och livräddningsstationer på samma plats. Båda tillfällena är gratis och öppna för alla. Tisdagen den 15 september föreläser Ann-Sofi Backgren om ”Starke prästen” och torsdagen den 17 september visar Christoffer Björklund ”Kvarken i ord och bild” i Malax kommungård. Båda kostar 15 euro och kräver anmälan via Malax-Korsnäs medborgar-institut. Fredagen den 18 september blir det aktivitetseftermiddag vid Bredhällan med vikinga-skeppet Stormögha, ny pontonbastu, rymningsspelet ”The Eagle has Landed” och mini-golf. Lördagen den 19 september hålls Bergö skärgårdsmarknad och söndagen den 20 september guidad tur med naturguide Tuija Warén. Kom och fira vårt gemensamma unika arv! Källa: malax.fi Närmare uppgifter och anmälningar: <https://www.malax.fi/nyheter/fira-varldsarvsveckan-i-malax-1220-9>

DESTILLERINGSFESTIVAL

“Kyröfest fyller 10 år – och firar med två dagars total eufori!”

När Kyrö Distillery Company i Storkyro slår upp portarna den 21–22 augusti 2026 väntar inte vilken fest som helst – utan ett jubileum. Kyröfest fyller 10 år, och den kultförklarade tislamofestivalen växer nu till två dagar av musik, konst och lokala smakupplevelser på Oltermannintie 6.

Festivalen, som år efter år sålt slut, bjuder i år på ett program som får hela Österbotten att vibrera. På fredagen intar Karri Koira, Aaro630, Lyyti, Yona, Figaro och Stepa scenen. Lördagen fortsätter i samma tempo med Vesta, Windows95Man, Evil Stö – Iso vauva Jesus 10v, Rättö & Lehtisalo, Lala Salama, Bobomobile, Malla, Ullalintulampi, MC KOO och Hopeasiivet.

Arrangören lovar ”hiukka suuruurenhullut pihajuhlat” – och med utökad festivalyta, konstinstallationer och Kyrös prisbelönta drycker i glasen lär stämningen bli något utöver det vanliga. Om du undrar om du får plats: ja, området är tillgängligt med ramp, WC och möjlighet för assistent att följa gratis.

Kyröfest 2026, Storkyro, 21–22.8.2026
Referens: [tapahtumainfo.fi](https://tapahtumainfo.fi/kyrofest.fi) / kyrofest.fi

VASA

Kunglig glans över Vasa – Kronprinsessan Victoria

och prins Daniel kommer på besök

Foto: Bengt Nyman, Creative Commons Attribution 2.0 Generic license.

Nu är det officiellt – kronprinsessan Victoria och prins Daniel kommer till Vasa! Den 21 augusti landar det kungliga paret i Österbottens huvudstad för att hedra Vasa hovrätts mäktiga 250-årsjubileum. Det blir första gången sedan 2006 som svenska kungligheter gästtar staden.

– Hovrättens historiska jubileumsår är så betydelsefullt att vi beslöt oss för att kontakta det svenska kungahuset och bjuda in en representant. Vi är oerhört glada över att kronprinsessan och prins Daniel tackat ja, säger hovrättspresident Sakari Laukkanen.

Besöket inleds på morgonen med en tims lång rundvistelse vid hovrätten, som grundades av kung Gustav III år 1775 och började sin verksamhet den 21 augusti 1776. Därefter får vi se kronprinsessan plantera ett träd i Hovrättsparken som bestående symbol för jubileet och parets besök.

Klockan 10.30 promenerar de kungliga gästerna till Hovrättsplanen för att hälsa på allmänheten – ett unikt tillfälle för vasaborna att möta sin framtida drottning. Sedan bär det av till Vasklot och Wärtsiläs teknologi- och energicenter, där paret får ta del av den senaste utvecklingen inom koldioxidneutral sjöfart och energiproduktion.

– Vasa visar stolt upp för sina kungliga gäster hur staden utvecklats under de senaste fyra århundradena och hur den i rask takt växer till Nordens energihuvudstad, säger stadsdirektör Tomas Häyry.

Dagen avslutas med en lunch på Landshövdingens residens, dit staden bjuder. Vasa rustar för en kunglig dag att minnas!
Källa: Vasa stad

VIKTORIA OCH DANIEL

Kungligt besök också i Esbo: Victoria och Daniel tar kliver in i framtidens teknik!

På fredag eftermiddag den 21 augusti 2026 landar den svenska kronprinsessparet Victoria och Daniel på Aalto-universitetet i Otaniemi. Det är första gången de besöker universitetet tillsammans – och de dyker rakt in i tre heta områden där Finland och Sverige samarbetar intensivt: kvantteknik, rymd- och satellitteknik samt isforskning.

Värdar är rektor Ilkka Niemelä och Camilla Wardi. Professor Mikko Möttönen visar hur Aaltos långa forskning i lågtemperaturfysik har vuxit till global

VÄLFÄRDSOMRÅDEN

STUDERANDES HÄLSA

“Hälsobomb för studerande: stora förändringar i skolhälsovården från 2026”

Finlands andra stadiets studerande står inför en av de största förändringarna i skolhälsovården på över ett decennium. Enligt en färsk bulletin från Institutet för hälsa och välfärd (THL) kommer hälsoundersökningarna att reformeras från och med hösten 2026, med målet att minska ojämlikhet och stärka ungas välmående.

I dag varierar kvaliteten kraftigt mellan regioner. Vissa studerande får omfattande kontroller, medan andra knappt träffar en hälsovårdare. Den nya modellen ska göra processen mer enhetlig: varje studerande ska få en individuell hälsobedömning, och skolor ska erbjuda mer systematiskt stöd för psykisk hälsa, livsstilsfrågor och studieförmåga.

En central nyhet är att hälsoundersökningarna ska integreras bättre med elevvården och att studerande med större behov ska få snabbare tillgång till uppföljning. THL betonar att unga i yrkesutbildning ofta har större hälsorisker än gymnasiestuderande – och att reformen ska jämna ut skillnaderna.

Förändringarna förväntas träda i kraft nationellt under läsåret 2026–2027.
Referens: THL

ÖSTERBOTTENS VÄLFÄRDSOMRÅDE

ÄNTLIGEN! Tandläkarkrisen i Österbotten krossad – jätteboten på 800 000 euro avvärjd i sista stund

Det var kris, kaos och långa, plågsamma köer. I våras slog larmet: Tandvården i Vasa, Korsholm, Laihela och Malax hade allvarliga brister. Tillstånds- och tillsynsverket hotade med en svidande jättebot på hela 800 000 euro. Men nu vänder mardrömmen till en fantastisk framgångssaga för Österbottens välfärdsområde! Genom ett heroiskt arbete med kvälls- och helgskift, utfört av både den egna hängivna personalen och inhyrd expertis, har de lokala kökrossarna lyckats. Värst drabbat var Vasa, där man tidvis saknade hela tio tandläkare. – Vi är mycket nöjda över att kösituationen är under kontroll. När patienten ringer får man genast en tid, inte en köplats, säger en lättad ledande tandläkare Hanna Kangasmaa. Regionövertandläkare **Petra Kari** bekräftar att den intensiva rekryteringsjakten äntligen gett resultat. Idag andas personalen ut och patienterna ler. Enligt den strikta vårdgarantin ska man nu få en bedömning och tid inom sex månader – ett löfte som äntligen infrias i verkligheten. Den finska tandvårdskrisen har varit ett känt nationellt problem på grund av brist på utbildad personal. Men i Österbotten har man nu bevisat att handlingskraft och hårt arbete lönar sig. Nu slipper patienterna tandvärken i

ovisshet, och välfärdsområdet får behålla sina viktiga skattepengar. En riktigt ljus och positiv nyhet i kvällningen!
Källa: STT Info / Österbottens välfärdsområde

VATTKOPPSVACCIN

Gratis skydd mot vattkoppor – nu får fler vuxna chansen

En viktig nyhet väntar många vuxna i Österbotten. Sedan den 1 augusti 2026 erbjuds kostnadsfri vaccination mot vattkoppor till vuxna som aldrig har haft sjukdomen eller inte fått två doser vaccin. Målet är att förebygga både själva sjukdomen och allvarliga följsjukdomar som lunginflammation, hjärninflammation och svåra hudinfektioner.

Vaccinet är särskilt viktigt för personer som planerar graviditet, ska börja immunhämmande behandling, arbetar inom hälso- och sjukvården eller är födda 2000–2005. De flesta över 50 år har redan haft vattkoppor och behöver därför normalt inget vaccin.

Vaccinationsserien består av två doser med minst tre månaders mellanrum. Tidsbokning sker via sjukskötarchatt, telefon eller hälsocentralens tidsbokning. Reformen är en del av det nationella vaccinationsprogrammet och stärker skyddet mot en sjukdom som ofta är lindrig hos barn men betydligt allvarligare hos vuxna.

Tid och plats: Från och med 1 augusti 2026 vid hälsocentralerna i Österbottens välfärdsområde.
Referens: Österbottens välfärdsområde

VASA

Historiskt beslut i Vasa – från den 1 augusti är det gratis att föda barn

Att få barn blir nu billigare för familjer i Österbotten. Från och med 1 augusti 2026 inför Vasa centralsjukhus en försöksverksamhet där själva förlossningen blir avgiftsfri. Pilotprojektet gäller till slutet av 2027 och är ett av de första i sitt slag i Finland.

Avgiftsfriheten omfattar vårdperioden då barnet föds. Däremot gäller de normala patientavgifterna fortfarande för mottagningsbesök eller vårdtillfällen som inte leder till en förlossning. Om ett nyfött barn behöver intensivvård tillkommer också sedvanliga vårdavgifter.

Enligt Österbottens välfärdsområde har beskedet redan väckt stort intresse bland blivande föräldrar, även utanför den egna regionen.

WASA DAGBLAD
Nästan allt Du behöver veta
på 14 sidor
vpress.fi

NYHETER

spetskompetens och bland annat gett upphov till universitetets egen kvantdator AaltoQ20. Doktoranden Marius Anger berättar om hur Finland på drygt tio år blivit en rymdnation, och professor Tua Björklund tar emot i Design Factory. Besöket avslutas i världens största inomhusisbassäng, Aalto Ice and Wave Tank, där Otto Puolakka demonstrerar tester av fartyg i is.

Ett kungligt möte med morgondagens teknik!
Källa: Aalto-universitetet

PÖRTOM

Musik, gemenskap och sommarkvällar – Pörtom bjuder på en stämningsfull augusti

Den som vill uppleva stilla sommarkvällar fylla av musik och gemenskap behöver inte resa långt. Under augusti förvandlas Pörtom till en levande mötesplats där kyrkorummet och den historiska kyrkstugan fylls av sång, musik och tradition.

Den traditionella Torpgudstjänsten vid Kyrktorpet i Pörtom söndagen den 16 augusti kl. 15.00. Den naturnära gudstjänsten har under många år samlat ortsbor och sommarbesökare till en stund av stillhet och gemenskap.

Musik i augustikvällen i Pörtoms kyrka. Emilia Tikkala, sång och Hannes Uunila, orgel och ackompanjemang blir det torsdagen den 20.8 kl. 20.00

Musikmånaden avslutas torsdagen den 27 augusti kl. 20.00 med ett konsertprogram där Emma Strömbäck-Mård spelar cello tillsammans med Pörtomkören, under ledning av Jan-Ola Granholm.

Pörtom är känt för sitt rika förenings- och kulturliv, och augustiprogrammet visar att den lilla

BRINKENS MUSEUM

Här blommar historien – Brinkens museum bjöd på färgsprakande sommardag

Gamla odlingstraditioner, blå blomsterbilder, kaffe, våfflor och ett trädgårdslandskap fyllt av historia. När Blommornas dag firades på Brinkens museum i Malax söndagen den 9 augusti förvandlades den gamla museiträdgården till en färgsprakande mötes-plats för både natur- och historieintresserade.

Brinkens museum är ett av Malax viktigaste kulturhistoriska besöksmål och ger en inblick i det äldre bondesamhällets vardag. Museiområdet berättar om livet på den österbottniska landsbygden och om hur människor tidigare bodde, arbetade och försörjde sig. Trädgården är en viktig del av helheten.

Just trädgården stod i centrum när Blommornas dag återkom som en mångårig tradition. Historien går tillbaka till systrarna Orre, som redan på 1920-talet odlade blommor och nyttoväxter för försäljning på torget i Vasa. Det som då var ett sätt att skapa försörjning har i dag blivit en påminnelse om både lokal företagsamhet och gamla odlingskunskaper.

Årets program knöt ihop historien med dagens intresse för hållbar odling. Hortonom Jari von Wendt berättade om småskalig agroforestry – odlingsmetoder där träd, buskar och andra växter kombineras på ett sätt som kan ge både biologisk mångfald och nyttiga skördar.

Anita Storm presenterade samtidigt Aktion Österbottens Eco-klubb, som odlar egna växter på museiområdet.

Besökarna kunde också prova cyanotypi, en gammal fotografisk teknik där växter kan användas för att skapa karakteristiska blå bilder. Daniel Beijar från Replot skärgårds hembygdsförening ledde den kostnadsfria workshopen.

Och naturligtvis hörde det sommaren till: kaffe, våfflor, böcker och blombuketter fanns till försäljning, medan loppiset höll öppet.

Blommornas dag hölls söndagen den 9 augusti 2026 klockan 13–16 på Brinkens museum, Museivägen 5 i Malax.

Källa: Brinkens museum, Malax

byn fortsätter att vara en viktig samlingsplats för både musikälskare och dem som söker en stunds ro i vardagen.

Tid och plats:

Söndag 16.8 kl. 15.00 – Torpgudstjänst, Kyrktorget i Pörtom

Torsdag 20.8 kl. 20.00 – Musik i augustikvällen, Pörtom kyrka

Torsdag 27.8 kl. 20.00 – Musik i augustikvällen, Pörtom kyrka

Källa: Närpes församling.

MALAX

Kreativitetsexplosion vid Kvarkens båtmuseum – Prova på kalaset lockar hela bygden

Malax, 19 augusti 2026 kl. 17.30–19.30. Det blir färg, fest och full fart när Kvarkens båt-museum förvandlas till ett kreativt tivoli för alla åldrar. Malax kommun bjuder in till årets mest lekfulla Prova på kalas – ett evenemang där du kan snubbla in i en cirkusworkshop, hamna mitt i en teaterövning eller plötsligt stå och speedcuba som om du tränade inför VM.

På plats finns allt från barnkören Körvana till Art in Malakta, 4H och kommunbiblioteket. Det är som om hela Malax kreativa själ samlats på ett enda ställe – och inträdet är dessutom gratis. Musik, konst, teater och överraskningar utlovas, och arrangörerna lovar att ingen går hem utan att ha upptäckt en ny hobby eller åtminstone skrattat åt någon annans försök.

Ett perfekt sensommarevenemang för den som vill testa något nytt – eller bara njuta av stämningen vid havskanten.

Referens: Malax kommun

ARTE MARE

Wasa Teater intar Arte Mare – galleriet blir magiskt showroom i augusti

Replot, 4–30 augusti 2026, kl. 10–18. I augusti händer något ovanligt i vid Replot bro: Galleri Arte Mare förvandlas till ett levande teateruniversum när Wasa Teater flyttar in och gör galleriet till sitt eget kreativa showroom. Besökare får kliva rakt in i scenkonstens kulisser – bokstav-ligen.

Utställningen visar visuella element från produktionen OAS, och ger en unik chans att se hur kostymer, scenografi och berättande vävs ihop till magi. Det är som att få smygglita bakom ridån, fast utan att behöva duka för rekvisita eller stres-

NYHETER

BRINKENS MUSEUM

sade skådespelare.

Dessutom presenteras höstens repertoar, så teaterälskare kan redan nu börja planera sina kulturkvällar. Ett ovanligt och inspirerande besök för alla som vill se hur teater blir till – från idé till färdig föreställning.

Adress: Världsarvsporten, Replotvägen 2, Replot.
Referens: Korsholms kommun

VILLA-AVSLUTNING

Sista lördagen i augusti blir det fyrverkerier – men bara på bestämda villkor

Venetsialaishelgen närmar sig, och fyrverkerier är tillåtna – men bara om man följer reglerna. Det är en sorts "skjut om du vågar men gör det rätt"-policy som ska hålla både feststämningen och säkerheten på topp.

På Österbottens räddningsverks område får raketer avfyras utan särskild anmälan 29.8.2026 kl 18.00 – 24.00, men inte i tätorter, bostadsområden eller nära byggnader. Och om Meteorologiska institutet utfärdar varning för markbrand är det tvärostopp – då får raketerorna stanna i kartongen. Alla påminns också om sunt förnuft: rikta inte fyrverkerier mot grannens grillfest, och se till att ha en hink vatten nära till hands. Och skydda ögonen! Venetsialaiset är trots allt en fest för glädje, inte för brandkåren eller ögonläkaren.

STATISTIKCENTRALEN

Stor skillnad mellan studentstäderna – Vasa sticker ut när hyrorna stiger mest

Den som planerar att börja studera i höst bör också hålla ett öga på hyresmarknaden. En ny sammanställning visar att utvecklingen ser mycket olika ut i Finlands universitetsstäder – och Vasa och Lappeenranta hamnar i varsin ände av statistiken.

Under det senaste året har hyrorna för privata ettor stigit mest i Vasa, medan Lappeenranta

ALIBABA AI

Alibabas Qwen 3.6 och Qwen 3.8: Kinas AI-jätte utmanar ChatGPT

Artificiell intelligens utvecklas i en häpnadsväckande takt. Medan de flesta har hört talas om ChatGPT, Google Gemini eller Claude, drar en mäktig utmanare från Kina snabbt till sig global uppmärksamhet.

Alibabas nyaste AI-modeller – Qwen 3.6 och den nyligen släppta Qwen 3.8 – är bland de mest kapabla systemen som någonsin utvecklats. Men vad gör dem annorlunda, och borde vanliga användare bry sig?

Under de senaste åren har amerikanska företag som OpenAI, Google, Anthropic och Meta till stor del dominerat AI-racet. Idag kommer dock kinesiska teknikföretag snabbt ikapp. Alibaba, ett av världens största teknikföretag, har investerat miljarderna dollar i AI-forskning, och deras Qwen-familj av språkmodeller har blivit en av världens snabbast växande AI-plattformar.

Från Qwen 3.6 till Qwen 3.8

Qwen 3.6, som introducerades tidigare i år, representerade ett stort framsteg jämfört med tidigare Qwen-versioner. Den blev bättre på logiskt resonemang, programmering, matematik och analys av både bilder och text. Det introducerade också enorma kontextfönster – vilket gjorde det möjligt för användare att ladda upp böcker, långa rapporter eller tusentals sidor dokumentation i en enda konversation.

Bara några månader senare överraskade Alibaba AI-världen igen genom

att presentera Qwen 3.8 Max, sin mest ambitiösa modell hittills.

Flaggskeppsmodellen innehåller enligt uppgift 2,4 biljoner parametrar, vilket gör den till en av de största AI-modellerna som någonsin byggts. Tack vare en avancerad "Mixture of Experts"-arkitektur aktiverar den dock bara en bråkdel av dessa parametrar vid varje svar, vilket gör den betydligt snabbare och mer ekonomisk än dess enorma storlek antyder. Den stödjer också multimodal inmatning, vilket innebär att användare kan arbeta med text, fotografier, diagram och till och med video inom samma samtal.

Vad gör Qwen annorlunda?

Till skillnad från många tidigare AI-system kombinerar Qwen flera viktiga innovationer.

För det första kan den automatiskt bestämma hur djupt den ska tänka. Enkla frågor får omedelbara svar, medan svåra matematiska problem eller programmeringsuppgifter utlöser mycket längre resonemangsprocesser. Detta ger bättre svar utan att i onödan sakta ner vardagliga samtal.

För det andra har Qwen blivit anmärkningsvärt flerspråkig. Medan tidigare generationer bara hanterade ett begränsat antal språk väl, stöder Qwen 3-familjen över hundra språk och dialekter, vilket gör den attraktiv för internationella företag och forskare.

För det tredje har Alibaba anammat en öppen viktstrategi. Till skillnad från helt slutna system kan utvecklare ladda ner och anpassa många Qwen-modeller för sina egna servrar och applikationer. Detta har gjort Qwen särskilt populärt bland

universitet, startups och mjukvaruutvecklare.

Vad är Qwen bäst på?

Även om nästan vilken AI-assistent som helst kan svara på frågor eller skriva e-post, har olika modeller olika styrkor.

Qwen är särskilt stark för:

Mjukvaruutveckling och programmering

Matematiska beräkningar

Vetenskaplig forskning

Analysera mycket stora dokument

översättning mellan många språk

bygga AI-assistenten för företag

bearbetade både text och bilder samtidigt

Eftersom den kan läsa extremt stora mängder information på en gång kan företag använda den för att analysera kontrakt, tekniska manualer, juridiska dokument, ekonomiska rapporter eller forskningsartiklar som skulle överväldiga många äldre AI-system.

Är det bättre än ChatGPT?

Svaret beror på vad du menar med "bättre."

Inom kodning, matematik och strukturerat resonemang placerar många oberoende benchmarktester de senaste Qwen-modellerna bland världens ledande AI-system. Alibaba hävdar också att Qwen 3.8 konkurrerar direkt med de starkaste amerikanska modellerna. Dock har vissa av dessa prestandapåståenden ännu inte verifierats oberoende eftersom omfattande benchmarkresultat för den senaste modellen fortfarande är begränsade.

För vanliga användare erbjuder ChatGPT fortfarande flera fördelar.

OpenAI har tillbringat

år med att förfina konversationskvalitet, tillförlitlighet, säkerhetssystem, röstinteraktion, minne, produktivtetsverktyg och integration med externa tjänster. Många användare tycker också att ChatGPT:s svar är något mer naturliga och polerade under långa samtal.

Å andra sidan utmärker sig Qwen ofta inom tekniska uppgifter, storskalig dokumentanalys, flerspråkigt arbete och utveckling av öppen källkod.

Vilken AI bör du välja?

För vanliga användare som vill ha hjälp med skrivande, studier, reseplanering, kreativitet eller allmänna frågor är ChatGPT fortfarande ett av de enklaste och mest polerade valen.

För programmerare, ingenjörer, forskare och organisationer som vill anpassa sin egen AI eller bearbeta enorma mängder information blir Qwen ett alltmer attraktivt alternativ.

Konkurrensen gynnar också konsumenterna. För bara två år sedan skulle dagens AI-kapacitet ha verkat nästan science fiction. Nu driver företag från USA och Kina varandra framåt i häpnadsväckande takt och släpper allt mer kapabla modeller var tredje månad istället för vartannat år.

AI-racet har bara börjat

Lanseringen av Qwen 3.8 visar att artificiell intelligens inte längre domineras av Silicon Valley ensam. Kina har blivit en verklig konkurrent på högsta nivå inom AI-forskning.

Om Qwen slutligen överträffar ChatGPT återstår att se. Oberoende utvärderingar under de kommande månaderna kommer att ge en tydligare bild. En sak är redan säker: konkurrensen mellan OpenAI, Google, Anthropic, Meta, Alibaba och andra AI-utvecklare accelererar innovationen i en aldrig tidigare skådad takt.

För användare över hela världen innebär det smartare assistenter, lägre kostnader och allt kraftfullare AI-verktyg som kommer snabbare än någonsin tidigare.

hör till de få universitetsstäder där hyrorna i stället har sjunkit något. Samtidigt är Helsingfors fortfarande landets dyraste studentstad, trots en svag nedgång i hyresnivån.

LILLKYRO

Anrik kyrka får nytt liv – Lillkyro kyrka renoveras under två år

En av Österbottens mest uppskattade kyrkor står inför en omfattande förnyelse. Lillkyro kyrka kommer att genomgå en grundlig renovering med start i slutet av 2026, och arbetet fortsätter under hela 2027.

FOTOTÄVLING

Fånga världsarvet – vinn 500 euro!

Har du en mobil full med bilder från skärgården? Nu kan de bli värda pengar. Kvarkens världsarv firar 20 år med en fototävling där alla kan vara med. Ta din bästa bild – vare sig det är solnedgång över havsbandet, en säl som tittar upp eller bara den där perfekta skärgårdsstämningen – och skicka in den. Vinnaren kammar hem 500 euro. Exakta regler och sista inlämningsdatum finns på Vasa stads webbplats. Men en sak är säker: här gäller det att ladda upp – både kameran och fantasin. Sänd bilderna senast den 31.8.2026. Närmare uppgifter här: <https://www.vaasa.fi/sv/se-och-upplev/kvarkens-skargard/kvarken-20/fototavling-20/> Och för den som inte vinner? Du får i alla fall en ursäkt att tillbringa en dag ute i världsarvet. Det är väl en vinst det med. Källa: Vasa stad / Kvarken 20, juli 2026

NYHETER

MUSEIDAG

Rekordmånga museer öppnar dörrarna under Österbottens museidag 23.8

På söndagen den 23 augusti firas Österbottens museidag för tredje gången – och i år deltar hela 33 museer från olika delar av landskapet. Syftet är att lyfta fram den rika mångfalden av österbottniska museer och det frivilliga hembygdsarbete som bär upp dem.

– Vi vill locka nya besökare och hålla tröskeln så låg som möjligt. Förra året blev evenemanget en publiksuccé, säger landskapsforskare Kaj Höglund vid Vasa museer, som är regionalt ansvarsmuseum för Österbotten.

Museidagen ingår i de europeiska kulturarvsdagarna, som 2026 har temat ”Värda att bevara”. Evenemanget arrangeras samtidigt även i Sydösterbotten och Mellersta Österbotten.

Museer som deltar i Österbottens museidag:

Pörtom hembygdsmuseum, Riksstaden (riksväg 8) 4720, Pörtom, öppet kl. 12–16

Kuddnäs museum, Jakobstadsvägen 22, Nykarleby, öppet kl. 12–17

Kvevlax hembygdsmuseum, Kvevlaxvägen, Korsholm, öppet kl. 11–16

Kaskö hembygdsmuseum, Rådhusgatan 48, Kaskö, öppet kl. 13–15

Kaskö Fiskemuseum, Sjöbäcksgården, Kaskö, öppet kl. 12–16

Kvarkens båtmuseum, Åminnevägen, Malax, öppet kl. 13–16, fritt inträde och kaffeservering

Brinkens museum, Museivägen 5, Malax, öppet kl. 13–16, fritt inträde, avgiftsfria guidade turer kl. 13.30 och 15

Vasa arbetarmuseum, Frihetsvägen 27, Vasa

Smedsby Hembygdsför- ening rf, Smedsbyvägen 253, Korsholm, öppet kl. 12–15. På plats finns guider som berättar om verksamheten, fritt inträde.

Laihela hembygdsmuseum och Sparsamhetens museum, Rudontie 234,

Brinkens museum i Malax

Kaskö museum

Laihela, öppet kl. 12–16

Guidningar.

Laihela museum för våra krigs veteraner, Laihela- vägen 39, Laihela, öppet kl. 12–18

Lillkyros hembygdsmu- seum, Kirkonsilta 6, och skolmuseum, Merikart- vägen 5, Lillkyro, öppet kl. 13–16

Korv- och slaktarmuseet ”Toola”, Merikartvägen 5, Lillkyro, öppet kl. 13–16

Bleckslagarmuseet ”Fyr- ry”, Merikartvägen 5, Lillkyro, öppet kl. 13–16

Hyysikkämuseet (”dass- museet”), Merikartvä- gen 5, Lillkyro, öppet kl. 13–16

Kronoby Hembygdsför- ening, Tolvmansgården, Backfolkvägen 43, öppet kl. 12–15

Gamla Vasa museum, Köpmansgatan 10, öppet

kl. 10–17

Furirbostället, Slagfält- vägen 130, Oravais, öppet kl. 12–18

Jakobstads museum, Malmska gården, Stor- gatan 2, Jakobstad, öppet kl. 12–16

Jakobstads museum, utställningshallen Tem- pus, Jakobstad, öppet kl. 12–16

Vasa sjöfartsmuseum, Brändö sund, Vasa, öp- pet kl. 12–15

Korsnäs hembygdsmu- seum, Kyrkobytvägen 32, Korsnäs, öppet kl. 13–17

Vaasan 4H-yhdistys ry och Alkula gård, Gripsti- gen 1, Vasa, öppet kl. 13–16

Vasa Krigsveteranmuse- um, Kyrkoesplanaden 22 A, Vasa, öppet kl. 14–16

Ålidens hembygdgård, Nybrännvägen 760, Pur- mo

Korsnäs prästgårds- museum, Kyrkobytvägen 32, Korsnäs, öppet kl. 12–15

Sundom hembygdsmu- seum, Myrgrundsvägen 467, Vasa, öppet kl. 13–17

Mortes gårdsmuseum, Uppbyggted 71, Björkö- by, öppet kl. 10–16

Björkö båtmuseum i Svedjehamn, öppet kl. 10–16

Torgare prästgård, Tor- garevägen 22, Kronoby, öppet kl. 12–15

Hannas stuga, Ger- by-Vesterviks hembygds- museum, Västerviksvä- gen 288, Vasa, öppet klo 12–17

Virgo arbetarbostadsmu- seum, Masugnsvägen 29, Oravais, öppet kl. 13–16

Meteorita Söderfjärden, Marenvägen 294, Vasa, öppet klo 12–16

NYHETER

AI

AI

EU publicerar informativa ikoner – ska avslöja AI-innehåll i hela Europa

Grundläggande ikon	När AI var involverad i skapandet av djupt falskt innehåll (bild, ljud, video) eller publicerad text eller när en anpassad textetikett eller ett interaktivt andra lager implementeras	Deep fake video med textetiketten "voices generated with" följt av den grundläggande ikonen
Helt AI-genererad	När hela det djupförfälskade innehållet (bild, ljud, video) eller texten är helt genererad av AI utan mänskligt skapade element eller mänsklig redaktionell kontroll (förutom att fråga)	Helt AI-genererade djupa falska videor med politiker eller fiktiva händelser Helt AI-komponerad musik eller konst* AI-genererade nyhetssammanfattningar
Delvis AI-modifierat	När befintligt, mänskligt skapat innehåll delvis ändrades med AI förvandlades det till en djup falsk eller text om frågor av allmänt intresse	Ett ansikte i ett autentiskt fotografi byts ut mot ett ansikte av en politiker som använder AI Autentiska fotografier av en tom lägenhet är inredda med hjälp av AI

Nya symboler kommer snart att synas överallt i Europa – från sociala medier till nyhetsartiklar. EU-kommissionen har lanserat ett helt batteri av officiella AI-ikoner som ska avslöja när text, bild, ljud eller video är helt eller delvis genererat av artificiell intelligens. Det är ett historiskt steg i kampen mot deepfakes och digital manipulation.

Ikonerna, som finns i fyra varianter, är resultatet av omfattande användartester. EU vill att varje europé omedelbart ska kunna se om ett innehåll är äkta eller skapat av en algoritm. ”Tydlighet är vårt starkaste vapen mot desinformation”, säger en tjänsteman vid AI Act Service Desk.

Reglerna är en del av den nya AI-akten, som kräver att allt AI-genererat material som kan påverka allmänheten ska märkas tydligt. Det gäller särskilt deepfakes – manipulerade videor eller bilder som kan få vem som helst att tro på falska händelser eller uttalanden. Ikonerna ska placeras direkt på innehållet, synas vid delning och kunna läsas av tekniska hjälpmedel.

KONST

ATENEUM 18.8.2026-8.8.2027

Elga Sesemann återvänder – den bortglömda modernisten tar plats på Ateneum

En konstnär som en gång väckte sensation men senare hamnade i skuggan får nu sin

RYSSLAND

DUMAVALET

När freden inte får stå på valsedeln

Partiledare Nikolay Rybakov. Foto: partiets presstjänst

Man kunde nästan tro att Ryssland är en demokrati. Där finns ju politiska partier, parlament och val – bland annat valet till statsduman i september. Men när man granskar systemet närmare blir bilden en helt annan.

Inför höstens val hade elva partier hoppats kunna ställa upp. Tio av dem stöder i huvudsak Kremles politik, inklusive Rysslands krig mot Ukraina. Det elfte, liberala Yabloko, intar en helt annan position. Partiet kräver vapenvila och fred.

Därmed hade valet kunnat bli en sällsynt möjlighet för de ryska väljarna att uttrycka sin åsikt i en av landets viktigaste frågor: krig eller fred?

Men så blir det inte.

Rysslands högsta domstol har nu förbjudit Yabloko från att delta i valet. Det officiella beslutet motiveras med formella och juridiska invändningar, men för en utomstående är det svårt att bortse från den politiska dimensionen. Ett val där även ett fredsorienteerat oppositionsparti får delta skulle

kunna ge en antydning om vad ryssarna faktiskt tycker om kriget.

Och just det verkar vara något Kreml inte vill veta.

Yablokos partiledare Nikolaj Rybakov försökte i sitt anförande inför Högsta domstolen försvara partiets rätt att delta i valet. Hans argument förändrade emellertid inte domstolens beslut.

Yabloko stängs ute.

Här är en del av talet

Kära domstol!

Vår stadga och vår långa historia bevisar att vi är en uteslutande fredlig, civiliserad och laglig politisk organisation. Motsätter vi oss andra partier? Ja, vi motsätter oss. Men politiskt motstånd är inte identiskt och kommer aldrig att vara identiskt med uppvisning till social splittring. Politisk konkurrens är kärnan i val. Ett parti deltar i val just för att visa skillnaden i sitt program, för att kritisera andra ståndpunkter och för att övertyga väljarna att stödja dess lista, dess program, dess idéer. Om vi följer kärandens logik borde valen i Ryssland förbjudas, eftersom all kampanj är en tvist och kritik av motståndare.

Käranden gick så långt att han började självständigt uppfinna något för Yablo-

ko-partiet som vi aldrig hade sagt. Det finns exakt 43 ord i vårt valprogram, jag läser upp dem:

FÖR FRED OCH FRIHET!
FÖR ETT LIV UTAN RÄDSLOR!

För ett eldupphörsavtal, diplomati och fred!
Vårt mål är att förhindra kärnvapenkrig! För ett Ryssland fritt från rädsla och politisk repression!

För bevarandet av liv, respekt, värdighet och välbefinnande för en person!

Vårt mål är ett välmående demokratiskt Ryssland!

Käranden tar dessa ord och börjar bygga upp en spekulativ kedja av antaganden: påstås att eldupphörsavtalet innebär avslag på territorier, och avvisandet av territorier är ett brott mot Ryska federationens integritet och därmed extremism. Kära domstol! Käranden bedömer inte vad parten faktiskt skrev, utan vad han själv konstruerade i sitt huvud. Jag har känt den administrativa käranden i många år och jag vet hur han använder dessa metoder av bedrägeri i tv-program, men vi är i Högsta domstolen och detta är oacceptabelt här.

Förslaget om ett bilateralt eldupphör handlar om att rädda liv, det sätter inga gränser och rör inte territoriella tvister på något sätt. Käranden försöker nu helt enkelt vilseleda Högsta domstolen.

Ja, det är känt att Yabloko-partiet är ett oppositionsparti. Men vi är för att föra en

dialog för framtidens skull. Och vi stödjer möjligheter till dialog.

Jag vill uppmärksamma er på ett citat från president Putin: „Låt mig påminna er om att Ryssland upprepade gånger har tagit initiativ för att bygga en ny, pålitlig och rättis arkitektur för europeisk och global säkerhet. Vi erbjöd alternativ och rationella lösningar som kunde passa alla i Amerika, Europa, Asien – över hela världen. Vi anser att det vore värt att återgå till deras substantiella diskussion för att konsolidera villkoren för att en fredlig lösning av konflikten i Ukraina kan uppnås – och ju förr desto bättre.“

Detta är ett citat från Vladimir Putins tal vid ceremonin för att ta emot fullmakter från nyanlända ambassadörer från utländska stater i Kreml den 15 januari 2026. Jag upp-repar igen: „... För att ... substantiell diskussion (jag förklarar för käranden att substantiell diskussion är förhandlingar) bör återupptas för att konsolidera de förutsättningar under vilka en fredlig lösning av konflikten i Ukraina kan uppnås – och ju förr desto bättre.“ Det vill säga, ja, det finns en sådan faktasituation att Yablokopartiet anser att förhandlingar behövs, president Putin anser att förhandlingar behövs, och den administrativa käranden anser att detta är extremism.

Källa: Yabloko.ru

Creative Commons Erkännande 4.0 International-licens.

NYHETER

stora revansch. På tisdag öppnar Ateneum en omfattande utställning med Elga Sesemann (1922–2007) – den första delen i museets nya serie Moderna klassiker.

Elga Sesemann: Omakuva (1946), Kansallisgallerian kokoelma / Ateneumin taidemuseo
Bild: Kansallisgalleria / Yehia Eweis

Sesemann var redan 23 år när hennes första separatutställning i Helsingfors 1945 väckte uppmärksamhet. Kritiker jämförde den unga konstnärens starka färger och personliga uttryck med bland andra Edvard Munch och Helene Schjerfbeck. Ändå blev hon länge mindre känd än många av sina samtida. Nu vill Ateneum ändra på den saken.

Utställningen omfattar omkring 80 verk från Ateneums och Finlands Nationalgalleris samlingar samt museer och privata samlingar. Den första presentationen visar omkring 50 verk.

Elga Sesemann: Kahvilassa (1945). Kansallisgallerian kokoelma / Ateneumin taidemuseo Bild: Kansallisgalleria / Hannu Aaltonen

Sesemanns konst är ofta mörk, drömlig och gåtfull. Hon målade människor, landskap och interiörer där tomma rum, ensamma figurer och bleka blickar skapar en känsla av melankoli. Viktiga teman var hennes barndom i Viborg, evakueringen under kriget och erfarenheten av att tvingas lämna sitt hem.

Efter makens död återkom fåglar, änglar och vingar allt oftare i hennes målningar. Just denna blandning av sorg, minne och mystik gör Sesemanns konst förvånansvärt aktuell också i dag.

Plats: Ateneum, Brunnsgatan 2, Helsingfors. Tid: 18.8.2026–8.8.2027.
Referens: Ateneum / Finlands Nationalgalleri.

AI

AI-MUSIK

Bästa AI-musikgeneratorer 2026 – från rap beats till operamästerverk

Föreställ dig en 16-årig aspirerande rappare som vill skapa nästa virala hit men inte vet hur man producerar beats. Eller en pensionerad musiklärare som drömmer om att komponera en opera men inte har några tekniska färdigheter. Kanske till och med en podcastare som letar efter det perfekta bakgrundsspåret utan att betala dyra licensavgifter. År 2025 kommer AI-musikgeneratorer att ha avancerat till den punkt där de kan förvandla vem som helst – oavsett musikalisk utbildning – till kompositörer.

Men med så många tillgängliga alternativ, vilka AI-verktyg sticker verkligen ut? Vi testade de bästa plattformarna för att hitta de bästa AI-musikgeneratorerna 2025 som tillgodoser olika behov, genrer och kompetensnivåer.

Suno AI 3.0 – Kungen av AI-genererade låtar

Suno AI gjorde vågor 2024 med sin förmåga att generera hela låtar – texter, sång och instrumentaler – från enkla textmeddelanden. År 2025 har Suno AI 3.0 förfinat sina algoritmer för att producera ännu mer naturligt klingande sång och genrespecifika kompositioner.

Bäst för: Blivande sångare, låtskrivare och innehållsskapare.

Varför det är bra: Skriv en uppmaning som "upptempo pop-punk-låt om sommarkärlek" och Suno kommer att skapa en hel låt på några sekunder

Perfekt: Vår tonårsrappare som precis skrivit "ett slagkraftigt trap-beat med ett aggressivt flöde" och fick en demo i studiokvalitet på några minuter.

Udio Pro – Bästa verktyget för AI-musiksamarbete

Udio tog ett annat tillvägagångssätt genom att fokusera på samarbete mellan

människa och AI. Dess 2025 "Pro"-version gör det möjligt för användare att börja med en melodi, nynna en melodi eller till och med ladda upp en grov inspelning, som sedan förfinas till en polerad låt av AI.

Bäst för: Musiker som vill ha AI-hjälp istället för full automatisering.

Varför det är bra: Udios "Smart Remix"-funktion kan förvandla ett enkelt pianoriff till ett perfekt orkesterarrangemang eller en synthesizer-tung EDM-dropp.

Perfekt: Vår operaälskande pensionär som nynnade på en ariaidé och såg Udio förvandla den till ett brett, orkestrerat stycke med syntetisk operasång.

AIVA 4.0 – Expert på klassisk musik och filmmusik

Medan många AI-verktyg fokuserar på pop och elektronisk musik, är AIVA 4.0 fortfarande en favorit bland klassiska, jazz- och filmmusikkompositioner. Indiefilmskapare, spelutvecklare och till och med professionella kompositörer använder det som inspiration.

Bäst för: Kompositörer, filmskapare och spelutvecklare.

Varför det är bra: AIVA:s "Emotion Engine" låter användare justera stämningen för en låt (t.ex. Emotion Engine). "mer melankolisk" eller "heroisk klimax"), vilket gör den idealisk för att komponera scener.

Framtiden för AI-musik?

Även om AI-musikverktyg fortfarande inte helt kan ersätta mänsklig kreativitet, har de blivit ovärderliga assistenter som hjälper nybörjare att skapa professionellt klingande låtar och ger experter nya sätt att experimentera.

Den bästa delen? De flesta av dessa verktyg erbjuder gratis nivåer, så vem som helst kan börja komponera idag. Oavsett om du är en tonårig rappare, en pensionerad operaentusiast eller bara någon som älskar att göra musik, har AI-musikgeneratorer 2025 något för dig.

FRÅN VÅRA LÄSARE

FRÅN VÅRA LÄSARE

Jag vet ju vad jag borde göra – men gör jag det?

De flesta av oss vet att motion, muskelträning och att hålla hjärnan aktiv hjälper oss att bevara både konditionen och vår självständighet. Men varför stannar kunskapen så ofta vid just kunskap? Varför blir den inte till handling?

Även denna morgon sitter jag vid bordet och knattrar på datorn. Jag väntar på att de andra ska vakna. Havregrynsgröten har jag åtminstone kokat åt alla. Men varför gick jag inte ut i det vackra vädret? Varför tog jag inte en rask promenad och gick uppför några branta backar för att stärka benen? Jag hade åtminstone kunnat gå i en takt som håller grundkonditionen vid liv – eller rentav förbättrar den.

Var det bekvämligheten som ännu en gång vann över rädslan för framtiden?

Jag vet ju att regelbunden träning bygger upp muskelstyrkan. Därför går jag på gym – men bara på vintern. Jag vill även som gammal kunna ta mig upp ur sängen på egen hand, klara toalettbesöken själv och kunna sköta många andra vardagliga saker utan hjälp. Jag har sett vad som kan hända om man slutar röra på sig: på äldre dagar kan man bli sängbunden och hamna på en vårdinstitution under lång tid – kanske i flera år. Det är inte precis en lockande framtidsutsikt.

Med åren har jag samlat på mig både kunskap och erfarenhet. Jag har läst att muskelstyrkan kan förbättras även hos hundraåringar, om man börjar träna. Naturligtvis var jag skeptisk – jag är ju redan över åttio. Vi finländare tror gärna först när vi själva har sett eller upplevt något.

I dörröppningen finns en stång. Jag

bestämde mig för att prova. Jag klarade inte en enda. Inte en enda!

Då bestämde jag mig för att göra försöket till en vana. Varje gång jag passerade stängen skulle jag försöka tre eller fyra gånger om dagen. Och se där – styrkan började faktiskt komma. Till slut klarade jag åtta chins.

Sedan måste jag ändra övningen. När benen hängde fritt hamnade ryggen i en dålig position och började göra ont. Jag måste alltså hitta ett sätt att träna som är snällare mot ryggen. Där kan fysioterapeuterna säkert ge goda råd.

Men en sak blev tydlig: det går att ta hand om benens kondition också när åren blir fler. Till min förvåning minskade till och med ledvärken när musklerna blev starkare. Kanske kan jag verkligen fortsätta röra på mig tillräckligt också som gammal – bara jag använder mina muskler tillräckligt mycket.

Så det är bara att fortsätta.

Hjärnan behöver också ständig stimulans. Den får säkert sitt när jag följer med min tid, läser, skriver och funderar över olika saker. God och varierad kost samt tillräcklig vila är naturligtvis också viktiga delar av helheten.

Sömnen är förstås den viktigaste formen av vila. Men kanske är vila också att växla mellan olika aktiviteter: läsa efter motionen, gå ut efter skrivandet och ibland helt enkelt låta tankarna vandra fritt.

Jag vet alltså vad jag borde göra. Nu gäller det bara att faktiskt göra det.
Kyösti

SKATT

"En skatteöverraskning i bärskogen – frysta bär och insamlade flaskor kan få skattekonsekvenser!"

Entusiasmen för bärplockning på sommaren är som störst, men samtidigt har en överraskande skatterisk avslöjats för många. Enligt Finlands centralkammare vet många finländare inte att de i vissa situationer måste betala skatt på både bär och flaskor.

Försäljningen av vilda bär är skattefri när de säljs som sådana till konsumenterna. Men om

du fryser de plockade bären innan försäljning tolkar skattemyndigheterna det som behandling – och inkomsten blir skattepliktig.

Beskattningen av flaskpant är också förvirrande. Pant från dina egna flaskor är skattefria, men om du hämtar flaskor från parken eller lämnar tillbaka grannens burkar är pantpengarna skat-

tepliktig inkomst.

Chefsskattespecialist Tomi Viitala betonar att regleringen bör vara tydlig och att den administrativa bördan bör vara så liten som möjligt. Enligt honom skulle regeringens förslag om skattebefrielse av pant vara en förnuftig avreglering.

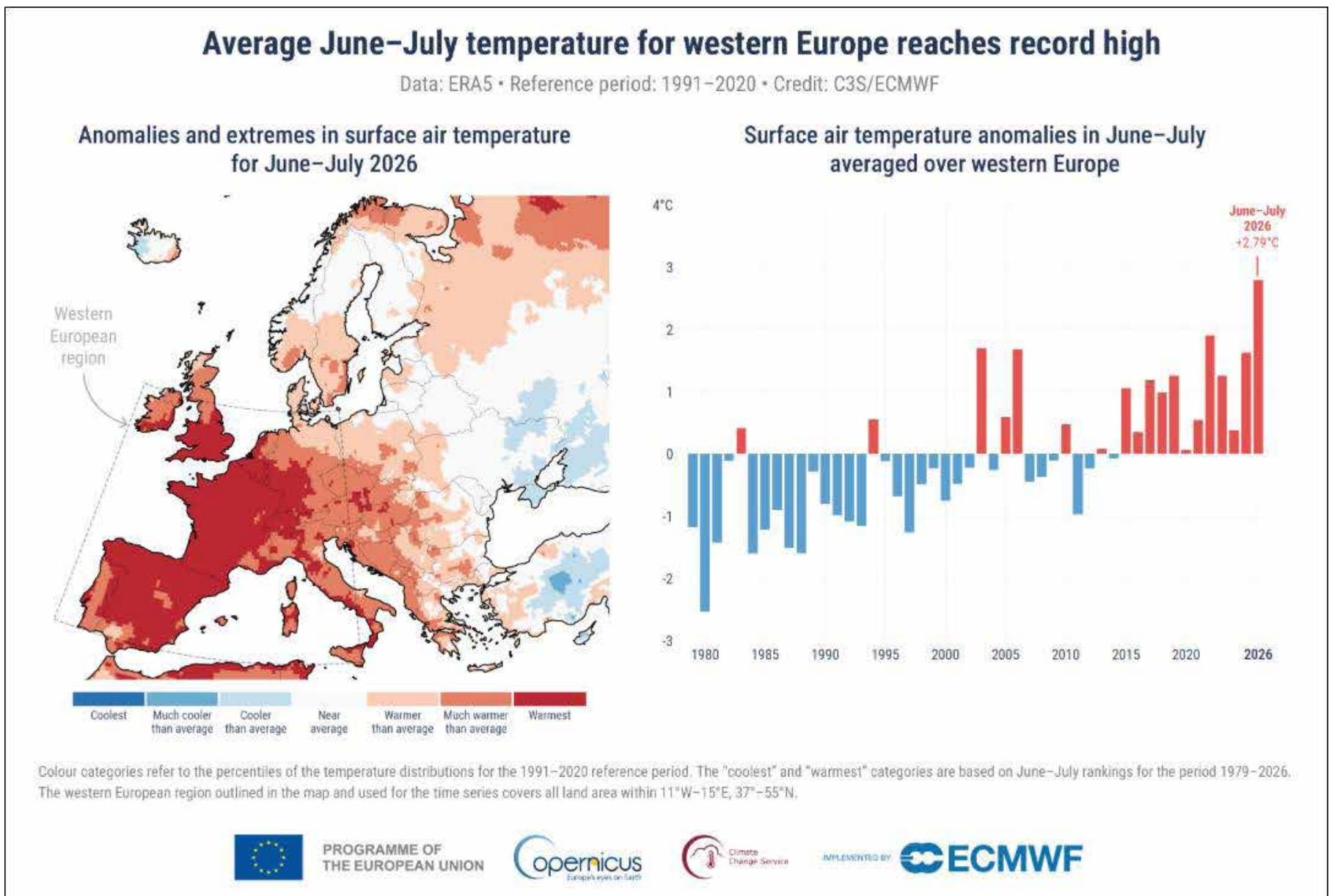
Källa: Finlands centralkammare

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

KLIMATFÖRÄNDRINGEN

Copernicus: Julis högsta globala havsytetemperaturer någonsin samtidigt som exceptionellt heta och torra förhållanden orsakar skogsbränder i Europa

(Vänster) Avvikelse och extremer i ytlufttemperaturen under juni–juli 2026. Färgkategorier avser percentilerna för temperaturfördelningarna för referensperioden 1991–2020. Kategorierna "kallast" och "varmast" identifierar områden där temperaturerna var lägst eller högst för juni–juli under 1979–2026.

(Höger) Genomsnittliga avvikelser i luftens yta juni–juli för västra Europa (11°V–15°E, 37°–55°N). Avvikelse är relativa till juni–juli-genomsnittet för perioden 1991–2020. Datakälla: ERA5. Källa: C3S/ECMWF.

I juli 2026 ledde långvariga heta och torra förhållanden i Västeuropa till spridning och intensifiering av extrema skogsbränder. Månaden registrerade också den högsta havsnivåtemperaturen (SST) som någonsin mätts i juli i haven utanför Arktiska havet, delvis påverkad av utvecklande El Niño-förhållanden i ekvatoriala Stilla havet, enligt Copernicus Climate Change Service (C3S) utförd av European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF).

Juli innebar exceptionellt höga temperaturer för månaden över en stor del av tropiska Stilla havet, ett område där El Niño-förhållanden råder och förväntas bli ännu starkare under de kommande månaderna. Runt om i Europa var rekordhöga SST-nivåer längs Atlanten och västra Medelhavet kopplade till omfattande starka eller svåra marina värmeböljor, som påverkade kustsamhällen och ekosystem.

Västeuropa upplevde sin varmaste period från

juni till juli någonsin och juli såg den tredje och fjärde värmeböljan sedan maj, vilket markerade en exceptionell period av extrem värme denna sommar. Stora delar av regionen såg också den utbredda torrheten som observerades i maj och juni som fortsatte och intensifierades, med exceptionellt låg nederbörd och/eller markfuktighet rapporterad för Frankrike, Spanien, delar av Tyskland och Storbritannien. I de torra regionerna var flödena mycket lägre än genomsnittet eller exceptionellt låga, med särskilt drabbade Seine, Rhen och Donau, vilket påverkade vattenförsörjning, bevattning och energiproduktion i flera länder.

Samantha Burgess, strategisk ledare för klimat på ECMWF, kommenterade: "Juli 2026 var den tredje raka månaden med exceptionell värme i Västeuropa, vilket satte den sammanlagda temperaturen för juni och juli till ett nytt rekord för regionen. Ihållande högttryckssystem fångade värme över Västeuropa, och de extrema temperaturerna förstärkte också den utbredda torkan. När jordarna torkar ut förlorar de sin förmåga

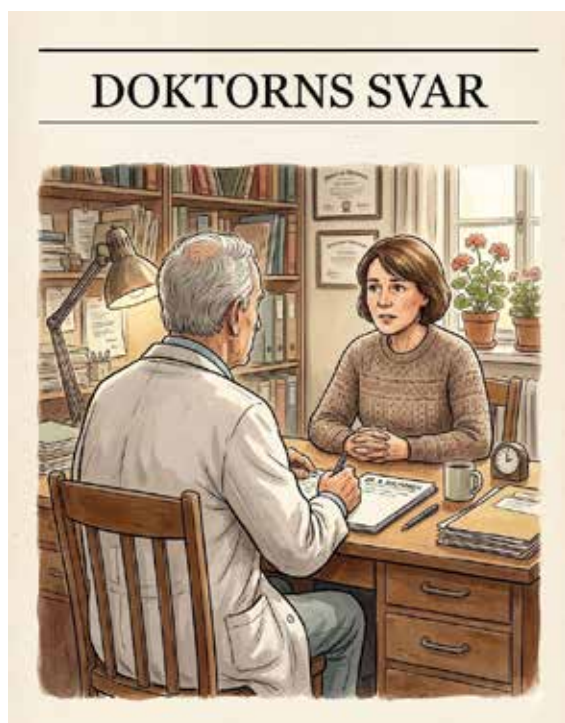
att ge naturlig kylning, vilket gör att värme lättare kan byggas upp. Detta är ett tydligt exempel på hur klimatförändringar intensifierar värmextremer, där värme och torka i allt högre grad förstärker varandra."

Laurence Rouil, chef för Copernicus Atmosphere Monitoring Service (CAMS) vid ECMWF, tillade: "Förra månaden såg vi exceptionell skogsbrandaktivitet i hela Västeuropa, sett till det brända området och utsläppen. Klimatförändringarna medför i allt högre grad de typer av varma och torra förhållanden som gynnar stora, högintensiva skogsbränder i södra Europa samtidigt som brandsäsongen förlängs norrut. Större bränder producerar mer rök och injicerar den högre upp i atmosfären, vilket innebär att den kan spridas längre och påverka luftkvaliteten inte bara lokalt utan även i hela regionen. Länder som upplever relativt få skogsbränder kan i allt högre grad påverkas av långdistanstransport av rök, även om de är tusentals kilometer bort."

Källa: C3S

DOKTORN SVARAR: Vaccination och autism

Fråga: President Donald Trump undertecknade för några dagar sedan en rekommendation om att minska antalet vacciner som rutinmässigt rekommenderas till amerikanska barn, från 18 till 11 vaccinationer. Enligt bland annat BBC hänvisar han till ett påstått samband mellan vaccinationer och autism. Finns det verkligen ett sådant samband?

Svar: Nej. Det finns inget vetenskapligt belägg för att barnvaccinationer orsakar autism. Det är en fråga där det faktiskt råder mycket stark vetenskaplig enighet.

Påståendet går tillbaka till en studie som publicerades 1998 och hävdade ett samband mellan MPR-vaccinet mot mässling, påssjuka och röda hund och autism. Studien visade sig vara allvarligt felaktig och bedräglig, drogs tillbaka av tidskriften och forskaren bakom den för-lorade sin läkarlegitimation. Sedan dess har frågan undersökts i ett stort antal betydligt bättre studier.

WHO:s senaste genomgång, publicerad i december 2025, omfattade 31 forskningsstudier från flera länder. Slutsatsen var tydlig: vacciner orsakar inte autism. Inte heller finns det stöd för att de små mängder aluminium eller tiomersal som förekommer i vissa vacciner skulle orsaka

autism.

Men låt oss vända på frågan: Hur skulle världen se ut utan vaccinationer?

Vi behöver egentligen inte gissa. Före mässling-vaccinationen var mässling en vanlig barnsjukdom som kunde orsaka lunginflammation, hjärninflammation och dödsfall. När vaccinationens graden sjunker kommer sjukdomarna tillbaka – något som redan har syns i flera länder. WHO framhåller att vaccination under de senaste 50 åren har räddat minst 154 miljoner människoliv.

Och vi behöver inte gå omkring och vara rädda för smittkoppor eller polio. Varför? Jo, tack vara vaccinationer!

Vaccination är inte bara ett individuellt skydd. Det är också ett kollektivt skydd för spädbarn, äldre och människor med nedsatt immunförsvar. En person vaccinerad mot mässling får inte denna sjukdom och sprider därmed inte smittan.

Det är klokt att ställa frågor om vacciner. Men svaren bör komma från den samlade vetenskapliga forskningen – inte från politiska påståenden.

Sammanfattningsvis finns det inget samband mellan barnvaccinationer och autism. Däremot finns det mycket starka bevis för att vaccinationer räddar liv.

VATTKOPPSVACCIN Ny vaccinationsmöjlighet för vuxna – vattkoppskyddet breddas i Finland

En ny möjlighet öppnas för tusentals vuxna i Finland: från augusti kan vissa få vattkoppsvaccin helt gratis.

Finlands nationella vaccinationsprogram får en ny förstärkning. Från och med augusti 2026 erbjuds vattkoppsvaccination till vuxna som varken har haft vattkoppor eller fått två doser vaccin.

Det handlar framför allt om personer i åldern 20–50 år. Enligt Institutet för hälsa och välfärd, THL, berör målgruppen uppskattningsvis 1–3 procent av alla vuxna under 50 år. Vaccinationen fås kostnadsfritt på den egna hälsostationen.

Vattkoppor är mycket smittsamt och kan ge betydligt allvarligare sjukdom hos vuxna än hos barn. Risken för komplikationer ökar dessutom med åldern. Virus kan ligga kvar i kroppen och senare aktiveras som bältros.

THL vill särskilt prioritera personer som planerar graviditet samt personer som ska börja med behandling som försvagar immunförsvaret.

Den som är osäker på om den haft vattkoppor kan enligt THL börja med att fråga sina föräldrar. Vaccinet kan också ges i samband med andra vårdbesök.

Vaccinationerna inleds från augusti 2026 vid hälsostationerna.

Referens: THL – Aikuisten vesirokkorokotukset alkoivat

HEPATIT C Hepatit C på väg att besegras – Finland tar stora kliv mot en historisk hälsomål

Det som för bara några år sedan verkade svårt att uppnå börjar nu bli verklighet. Finland har tagit viktiga steg mot att eliminera hepatit C som ett allvarligt folkhälsoproblem. Enligt en ny rapport från Institutet för hälsa och välfärd (THL) har testning och behandling blivit betydligt lättare att få tillgång till, vilket innebär att fler personer kan upptäcka och bota sjukdomen innan den orsakar allvarliga leverskador.

Hepatit C sprids via blod, oftast genom delade injektionsverktyg, och infektionen ger ofta inga symtom under många år. Obehandlad kan den leda till levercirros eller levercancer. Den goda nyheten är att dagens läkemedel botar över 95 procent av patienterna, ofta efter bara 8–12 veckors behandling.

Finland har anslutit sig till Världshälsoorganisationens (WHO) mål att eliminera hepatit C senast år 2030. För att nå dit satsar staten på lågtröskelmottagningar, snabbare diagnostik och enklare vårdvägar, särskilt för riskgrupper. Under 2025–2027 investeras över 13 miljoner euro i arbetet mot sjukdomen.

Även internationellt går utvecklingen åt rätt håll, men WHO betonar att fler människor fortfarande behöver testas för att målet ska kunna nås.

Tid och plats: THL:s rapport publicerades i augusti 2026. Arbetet omfattar hela Finland.
Källa: THL, Social- och hälsovårdsministeriet

STUDERANDEHÄLSOVÅRDEN Ny digital hälsokoll för unga – hjälpen ska komma när den behövs

HELSINGFORS, 12 augusti 2026. En ny digital hälsokoll ska göra studerandehälsovården smidigare för ungdomar på gymnasier och yrkesläroanstalter. Från och med hösten 2026 får alla nya studerande på andra stadiet fylla i en digital hälsoenkät i början av studierna.

Enkäten ska hjälpa hälsovårdarna att upptäcka vem som behöver stöd och när. Läropliktiga får fortfarande en hälsoundersökning senast det år de fyller 18, men vid behov kan den göras redan under första studieåret. Vuxenstuderande får en separat enkät och undersöks utifrån behov.

En viktig nyhet kommer 2027: Försvarsmaktens separata hälsoenkät inför uppbådet slopas. Uppbådsundersökningen kopplas i stället ihop med studerandehälsovårdens undersökning. Mindre dubbelarbete – och samma information behöver inte fyllas i två gånger.

Enkäten finns i Omaolo, medan centrala uppgifter lagras i Kanta. Informationen kan också hjälpa THL att följa ungas välbefinnande och utveckla vården.

Och kanske viktigast: enkäten är inget hinder för hjälp. Den studerande kan alltid själv kontakta studerandehälsovården.
Referens: THL, 11.8.2026.

HUNDAR OCH MIKROBER Hund i hemmet – kan fyrbenta familjemedlemmar skydda små barn?

En hund kan vara mer än en kär familjemedlem. Den kan också förändra det osynliga mikroliv som finns hemma – och kanske bidra till att små barn håller sig friskare.

Det visar en ny finländsk studie som följt 368 barn från graviditeten och under deras första levnadsår. Forskarna analyserade bland annat husdamm och undersökte hur kontakt med hund hängde samman med feber, öroninflammationer och användning av antibiotika.

Resultaten pekar på att vissa bakterier och svampar som förknippas med hundar i husdammet delvis kan förklara den tidigare observerade kopplingen mellan hundkontakt och bättre hälsa hos små barn. Åtta bakterie- och svampgrupper kunde var för sig förklara omkring 10–23 procent av de skyddande sambanden för minst ett hälsoutfall. Tre bakteriegrupper tillsammans förklarade omkring 25 procent av sambandet med minskad antibiotikaanvändning.

Forskarna tror att hundar kan bidra till en mer varierad mikrobiell miljö i hemmet. Det passar också in i den så kallade hygienhypotesen: en lagom rik exponering för olika mikroorganismer tidigt i livet kan påverka utvecklingen av immunförsvaret.

Källa: Mäki JM m.fl., Pediatric Allergy and Immunology, 2026, DOI 10.1111/pai.70408.

UTSTÄLLNINGAR

ATENEUM 18.8.2026- 8.8.2027

Elga Sesemann återvänder – den bortglömda modernisten tar plats på Ateneum

Elga Sesemann: Kahvilassa (1945). Kansallisgallerian kokoelma / Ateneumin taidemuseo. Kuva: Kansallisgalleria / Hannu Aaltonen

En konstnär som en gång väckte sensation men senare hamnade i skuggan får nu sin stora revansch. På tisdag öppnar Ateneum en omfattande utställning med Elga Sesemann (1922–2007) – den första delen i museets nya serie Moderna klassiker.

ARTE MARE

Wasa Teater intar Arte Mare – galleriet blir magiskt showroom i augusti

Replot, 4–30 augusti 2026, kl. 10–18. I augusti händer något ovanligt vid Replot bro: Galleri Arte Mare förvandlas till ett levande teateruniversum när Wasa Teater flyttar in och gör galleriet till sitt eget kreativa showroom. Besökare får kliva rakt in i scenkonstens kulisser – bokstavligen.

KORSNÄS

När naturen blir ett konstgalleri – nytt konstäventyr i Korsnäs

KORSNÄS. Glöm vita galleriväggar – här är det skogen, stigen och den österbottniska naturen som blir utställningssal. På Waterlooleden i Korsnäs kan besökare uppleva konststigen ”Natur till geometri”, där målningar och skulpturer av Bekim Hasaj möter textkonst av Valentina Gelain.

Verken finns längs den första delen av naturleden och skyltar berättar mer om konstverken och deras idéer. Resultatet blir en annorlunda kulturupplevelse där promenaden blir lika viktig som själva konsten. Projektet vill samtidigt föra samtidskonsten ut från städerna och närmare människor i landsbygden.

Och det bästa av allt: det kostar inget att gå på konstjakt.

Tid och plats: 10–29 augusti 2026, Waterlooleden, Strandvägen 3681, Korsnäs. Fritt inträde.

VASA KONSTHALL

The Peace Progress 24.7. – 16.8.2026

Kan konst skapa fred? En tilltalande utställning öppnar på Vaasa Kunsthalle. Fred, natur och människors förbindelse möts i den nya utställningen The Peace Progress, som visas på Vaasa Kunsthalle (Senaatinkatu 1 D) 24.7–16.8.2026. Utställningen bjuder in besökare att stanna upp och fundera över aktuella teman i en tid då fredens betydelse verkar viktigare än den varit på länge. Utställningen produceras av Flora and Fauna Project, vars samtida konstverk behandlar samexistens, dialog och miljöns betydelse, bland annat. Verken utmanar betraktaren att fundera på hur konst kan bygga förståelse och hopp. Sedan 2024 har Kunsthalle, som underhålls av Vaasa konstnärsförening, blivit en av stadens viktigaste samtidskonstutställningsplatser. Inträde till utställningen är gratis. Öppettider: Tis–fre 11–17, lör–sön 12.00–16.00. Stängt på måndagar.

Källa: Vaasa konstnärsförening.

ÖVERMARK

Ekon i ett övergivet hem: „The Hidden Spots“

I den tysta byn Överark har konsten tagit över ett sekelgammalt, förfallet hus. Den platsspecifika utställningen The Hidden Spots bjuder in besökare att vandra genom rum där tiden tycks ha stannat. Skapad av konstnärssduon Black Box Genesis blandar installationen ljudlandskap, poesi och fysiska spår för att utforska minne och förgänglighet. Som en del av ett tvärvetenskapligt regionalt projekt uppmuntrar denna tankeväckande helhet gästerna att interagera direkt med de historiska lager som gömmer sig innanför väggarna i ett bortglömt hem.

Regional konstutställning 4.7–2.8.2026. Adress: Dermossvägen 20, 64610 Övermark.

Öppettider: ons–tors 12–17, fre–sön 12–18.

Bild: Bekim Hasaj och Valentina Gelain.

VASA

Gatukonsten tar över: Wasa Graffiti-landia

Vasas livligaste sommartradition är tillbaka i full fart. Wasa Graffitilandia har förvandlat över 3 000 kvadratmeter till en vidsträckt, färgglad labyrinth av gatukonst och urban kultur. För sjätte året i rad visar sommarutställningen en stor samling verk av lokala och internationella konstnärer. Utställningen utgör en dynamisk kontrast till regionens traditionella museiutbud – den erbjuder en rå och energifylld plats för kreativt uttryck som fortsätter att tänja på gränserna för vad som räknas som „galleri-konst“ i Österbotten.

MUSTASAARI

Historisk charm: Stundars friluftsmuseum

Stundars friluftsmuseum i Mustasaari har öppnat två fängslade utställningar som dyker djupt ner i regionens kulturarv. Med målarfärg och tegel (With Paint and Bricks) utforskar det traditionella dekorationsmåleriet

och den lokala ugnskonsten i Österbotten. Sida vid sida med detta visas kuraterade utställningar i det historiska Hemmerska huset och i den lokala stenhuggarstugan, vilket ger en inblick i det hantverk som präglade området för århundraden sedan. Dessa utställningar erbjuder en fridfull och lärorik tillflykt för den som vill komma nära kustlandskapets äkta rötter.

VASA

400 år av Vasa

Österbottens museums permanenta utställning Vasa 400 – Berättelser om en stad bjuder på en fängslade resa genom stadens fyrahundraåriga historia. Från grundandet 1606 och 1600-talets häxprocesser till den förödande branden 1852 och framväxten av sjöfart och industri – utställningen väver samman händelser som formade samhälle, utbildning och vardagsliv. Höjdpunkter inkluderar österbottnisk folkkonst, målade möbler samt rekonstruerade interiörer från ett borgarhem och en fabriksarbetares bostad. Gamla reklamfilmer och skalenliga modeller över stadens föränderliga stadsplan kompletterar denna rika historiska väv. Österbottens museum, Museogatan 3, Vasa. Öppet ons–sön 10–17. Entré 15/9/0 €. – Källa: museot.fi

VASA

Asätarnas trädgård

Insekter och ryggradslösa djur hamnar i rampljuset på Österbottens museum i sommar. Konstnärskollektivet nabbteeri presenterar The Scavengers' Garden. Österbottens museum, Museogatan 3, Vasa. Öppet 9.5–20.9.2026 ons–sön 10–17. – Källa: vaasa.fi

GAMLA VASA

250 år av rättvisa

Gamla Vasa museum uppmärksammar en betydelsefull årsdag med sin utställning om Vasa hovrätt, som grundades 1775 av kung Gustav III. Utställningen, som pågår till den 29 augusti, belyser hovrättens tidiga år, dess verksamhet och dess djupgående inverkan på människors liv i hela historiska Österbotten. Genom skalenliga modeller, bildmaterial och berättelser om tjänstemän och deras familjer får besökarna inblick i ceremonier, makt och vardagsliv vid en av Finlands äldsta rättsinstitutioner.

Gamla Vasa museum, Wasastjernas handelshus, Köpmansgatan 10, Vasa. Öppet 1.6–29.8.2026 ons–lör 10–17. Fritt inträde. – Källa: museot.fi

KRSTINESTAD

Villans praktfulla skeden

Carlsro museum i Kristinestad berättar den gripande historien om Alfred Carlström, en gång Österbottens rikaste man. Utställningen Den praktfulla villans dramatiska fall skildrar villans glansdagar och dess dramatiska kollaps när en försakingrare drev den skeppsägande familjen i konkurs 1910. Besökarna kan ana de eleganta festerna, de fritt strövande påfåglarna och den idyll som krossades och fick hela staden på knä. Årets sommarutställning hedrar villans jubileumsår och berättar hela historien om vad som slutligen hände med Carlsro och dess familj.

Carlsro, Carlsrovägen 181, 64100 Kristinestad. Öppet 1.6–31.8.2026 dagligen 11–17. Stängt midsommar 23–25.6. Entré 8/2/0 €. – Källa: museot.fi

EVENEMANG

I DAG

KORSHOLMS KYRKA

50 år av körsång – jubileumskör firar med musikfest 16.8

Det blir både historia och sång när Kammarkören Psallite firar ett halvt sekel med en sär-skild jubileumskonsert. Söndagen den 16 augusti möts Kammarkören Psallite och jubileumskören i Korsholms kyrka under ledning av dirigenten Erica Nygård. 50 år av körsång är knappast något man visslar bort – och konserten blir en chans att höra flera generationer körsångare tillsammans. För den som gillar mäktiga körklanger väntar alltså en eftermiddag med gott om musik och jubileumsstämning. Det bästa av allt: det kostar ingenting att lyssna. Tid och plats: Söndag 16 augusti 2026 kl. 15.00, Korsholms kyrka, Gratis inträde. Referens: Korsholms svenska församling.

GAMLA VASA DAGEN 16.8.

Gamla Vasa vaknar till liv, en dag bland kungar, mamseller och gamla hemligheter

På söndag får historien åter liv när Vanhan Vaasa -päivä, Gamla Vasa-dagen, firas i den gamla stadsdelen. Här möts historia, berättelser och nutid i en festlig dag för hela familjen.

AUGUSTI

KORSHOLMS KYRKA

Flöjt, viola och harpa – en oväntad trio tar över kyrkan 23.8

Tre instrument med tre olika personligheter möts när Augustitoner fortsätter i Korsholms kyrka. Söndagen den 23 augusti

står flöjt, altviolin och harpa i centrum. För musiken svarar Stella Michael, flöjt, Anthony Hall, viola, och Maaria Pulakka, harpa.

Programmet heter Fracta manu och lovar en annorlunda och stämningsfull musikupplevelse. Kombinationen av den mjuka harpan, violans varma klang och flöjtens ljusare toner passar väl för en sensommarekväll i kyrkans speciella akustik. Och även denna gång är entrén fri – ett ganska bra sätt att avsluta augustis musikaliska sön-dagar.

Tid och plats: Söndag 23 augusti 2026 kl. 19.00, Korsholms kyrka Gratis inträde. Referens: Korsholms svenska församling.

DESTILLERINGSFESTIVAL

”Kyröfest fyller 10 år – och firar med två dagars total eufori!”

När Kyrö Distillery Company i Isokyrö slår upp portarna den 21–22 augusti 2026 väntar inte vilken fest som helst – utan ett jubileum. Kyröfest fyller 10 år, och den kulturförklarade tislamofestivalen växer nu till två dagar av musik, konst och lokala smakupplevelser på Oltermannintie 6.

Festivalen, som år efter år sålt slut, bjuder i år på ett program som får hela Österbotten att vibrera. På fredagen intar Karri Koira, Aaro630, Lyyti, Yona, Figaro och Stepa scenen. Lördagen fortsätter i samma tempo med Vesta, Windows95Man, Eevil Stöö – Iso vauva Jeesus 10v, Rättö & Lehtisalo, Lala Salama, Bobomobile, Malla, Ullalintulampi, MC KOO och Hopeasiivet.

Arrangören lovar ”hiukka suuruurenhullut pihajuhlat” – och med utökad festivalyta, konstinstallationer och Kyrös prisbelönta drycker i glaset lär stämningen bli något utöver det vanliga. Om du undrar om du får plats: ja, området är tillgängligt med ramp, WC och möjlighet för assistent att följa gratis.

Kyröfest 2026, Isokyrö, 21–22.8.2026
Referens: tapahtumainfo.fi / kyrofest.fi

KAJ

KAJ återvänder hem – stor konsert väntar på Lemonsoft Stadion 22.8

Bild: Pedro J Pacheco Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0

Efter succéer på scener runt om i Norden är det dags för humorgruppen KAJ att återvända till hemmapubliken. Lördagen den 22 augusti 2026 intar den österbottniska trion Lemonsoft Stadion i Vasa för en efterlängtat hemkonsert tillsammans med liveband.

Publiken kan se fram emot en kväll fylld av träffsäker humor, medryckande musik och den speciella österbottniska värme som gjort KAJ till ett av Finlands mest folkkära underhållningsnamn. Konserten väntas locka fans från hela Svenskinland och även från Sverige, där gruppens popularitet vuxit kraftigt de senaste åren. Stadion öppnar klockan 16.00, medan huvudshowen börjar 20.00. Arrangörerna utlovar dessutom förband som presenteras senare. Konserten beräknas pågå i omkring två timmar.

Biljetter finns i flera prisklasser, från ståplatser på planen till läktarplatser och VIP-paket. Arrangören rekommenderar att biljetter köps i god tid eftersom intresset är stort.

Tid: Lördag 22 augusti 2026. Stadion öppnar kl. 16.00, konsertstart kl. 20.00.

Plats: Lemonsoft Stadion, Vasa.

Referens: Netticket / United Stage

Karlebys HöstKammare:

Unga virtuoser tar över – barock till nutid på tre dagar

KARLEBY 21–23 augusti 2026
Festivalen är bara åtta år gammal, men artisterna tillhör landets mest framgångsrika musiker. Karlebys HöstKammare grundades 2018 av cellisten Antto Tunkkari och kontrabasisten Pauli Pappinen, som fortfarande leder showen.

– Vi för samman unga virtuoser i kammarmusikens intima värld. Resultatet blir unikt.

Repertoaren spänner från barock till nutid. Och miljön? Augusti i Karleby – krispigt, vackert och fullt av toner.

Tre dagar som heter duga. Missa inte.

Referens: Bothnia Classic

SEPTEMBER

SUNDOM

Loppisrace i Sundom 5.9, hela byn blir fyndparadis

Sundom, Vasa. Är du på jakt efter retroprylar, barnkläder, möbler eller det där oväntade fyndet du inte visste att du behövde? Då kan Sundom bli lördagsmålet. Den 5 september förvandlas byn till ett stort loppisrace, där försäljare ordnar försäljning på egna gårdar. En interaktiv karta hjälper fyndjägarna att hitta rätt. Det finns också bakluckeloppis vid ungdomslokalen, där kaffe, våfflor och grillkorv väntar. Besökare parkerar vid fotbollsplanen.

Tid och plats: lördag 5 september 2026 kl. 11–15, Sundom, Vasa.

Källa: Sundom Loppisrace.

LAPPO

Lappo internationella orgelfestival: Finlands största orgel får världsstjärnor

LAPPO, 14 september 2025

Vartannat år, ungefär. I Lappo domkyrka. Med Finlands största kyrkorgel. Då händer det: Lappo internationella orgelfestival.

De uppträdande orgelkonstnärerna hör till världseliten. Arrangör är Lappo orgelfestivalförening, som inte direkt skryter på stan – men de som vet, de vet.

– Orgeln dundrar och viskar. Det är en upplevelse för livet.

Kolla föreningens hemsida för biljetter. Och skynda – platserna är begränsade,

ljudet är oändligt.

Referens: Bothnia Classic

NOVEMBER

LITTFEST

Vasa litteraturfestival LITTFEST 12-14.-11.2026

Litteraturfestivalen som ordnas i november, 12–14.11.2026, samlar igen namnkunniga författare i Vasa. Till LittFest kommer Monika Fagerholm, Kjell Westö, Kirsti Manninen (Enni Mustonen), Axel Åhman, Emmi Itäranta, Jessikka Aro och Tuomas Enbuske. Under hösten utlovas också bokcirkel före festivalen.

RUSK

Rusk i Jakobstad: Kammarmusik mitt i mörkaste november – ”en smältugn för kreativitet”

17–21 november 2026

När rusk, regn och kolmörker härjar som värst, då tänder RUSK-festivalen sina ljus. Grundad 2013 av klarinettisten Christoffer Sundqvist och kompositören Sebastian Fagerlund. Sedan 2020 leds den av dirigenten Anna-Maria Helsing

– En smältugn där kreativiteten flödar fritt, beskriver man själva.

Högklassig kammarmusik möter andra konstgenrer. Exotiska anknytningar? Ja, tack. Årets mörk-aste tid blir plötsligt oförglömligt mysig.

Lämna regnskärmen hemma. Ta med öppna sinnen – och kanske en termos glögg.

Referens: Bothnia Classic

JANUARI

KAUSTBY

Kaustby kammarmusikvecka: Från barock till bastufiol – och 70 uruppföranden

KAUSTBY 23–31 januari 2026

När mörkret och kylan är som värst tänder Kaustby ett musikaliskt ljus. Sedan 1979 har kammarmusikveckan bjudit på allt från tidig barock till splittrarna verk – hela 70 uruppföranden genom åren.

Ny konstnärlig ledare sedan 2023, altviolinisten Tiila Kangas, satsar stort på veckans grundare Pehr Henrik Nordgren (1944–2008). Hela hans stråckkvartettproduktion hamnar under lupp.

– Och så blandar vi med spelmanstraditionen från nejden. Det blir folkfest, fast fint. Glöm inte varma strumpor. Musiken värmer bättre.

Referens: Bothnia Classic.

KARLEBY

UKRAINE PRESIDENT

Ukraine Imposed Sanctions on Entities Involved in the Illegal Export of Ukrainian Grain

4 August 2026 - 19:31

President Volodymyr Zelenskyy signed a decree enacting the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine to impose sanctions on individuals and companies involved in the illegal export of Ukrainian grain, as well as

on vessels used for this purpose.

The sanctions package includes 13 seagoing vessels sailing under the flags of Russia – eight vessels, Panama – three, and Belize and Saint Kitts and Nevis – one each, as well as 11 Russian nationals and 28 legal entities.

All of them are involved in the illegal export of Ukrainian grain from the temporarily occupied territories of Ukraine. Sanctions have also been imposed on the owners and captains of these vessels and on companies involved in the export of our grain.

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

Ukraine will provide its partners with all the necessary information to synchronize sanctions across international jurisdictions.

“The illegal export of Ukrainian grain from the temporarily occupied territories must have consequences for everyone involved – from companies and owners to captains and vessels. We expect our international partners to prevent this grain from entering their markets,” said Vladyslav Vlasiuk, Advisor – Commissioner of the

President of Ukraine for Sanctions Policy.

Presidents of Ukraine and Egypt Discussed Food Security and Bilateral Relations
14 August 2026 - 21:20

President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy had a phone call with President of Egypt Abdel Fattah El-Sisi.

The Head of State thanked the President of Egypt for his attention to the challenges to food security and to the situation in our Black Sea region.

“Ukraine is one of the largest food suppliers to Egypt and to a significant number of other countries in Africa and the Middle East. These supplies are now under serious threat because of Russia’s war,” Volo-

dymyr Zelenskyy said. Unfortunately, two Egyptian citizens were also killed as a result of Russian strikes on cargo vessels. The President of Ukraine expressed his condolences to the President of Egypt.

The Head of State noted that there has already been a significant reduction in supplies, and this could have very serious consequences due to rising prices and shortages. The leaders discussed how to counter this and protect lives.

Volodymyr Zelenskyy and Abdel Fattah El-Sisi also discussed energy cooperation and bilateral relations between Ukraine and Egypt in detail.

Read more:
<https://www.president.gov.ua/en>

VECKANS KONSTUPPLEVELSE

Severin Falkman
25.4.1831, Tukholma, Ruotsi
9.7.1889, Helsinki
Aino, 1850 - 1869
Finlands Nationalgalleris samling / Konstmuseet Ateneum
Bild: Finlands Nationalgalleri / Jenni Nurminen

1984

EN ROMAN AV George Orwell

Del 40

När Winston vandrade fram till bordet fångades hans blick av en rund, slät sak som glimmade mjukt i lampskenet, och han plockade upp den.

Det var en tung glasklump, böjd på ena sidan, platt på den andra, som nästan bildade ett halvklot. Det fanns en säregen mjukhet, som av regnvatten, i både färgen och strukturen på glaset. I hjärtat av den, förstorad av den böjda ytan, fanns ett konstigt, rosa, invecklat föremål som påminde om en ros eller en havsanemon.

“Vad är det?” sa Winston fascinerat.

»Det är korall», sade den gamle mannen. »Den måste ha kommit från Indiska oceanen. De brukade liksom bädda in det i glaset. Det gjordes inte för mindre än hundra år sedan. Mer, som det ser ut.»

“Det är en vacker sak”, sa Winston.

»Det är vackert», sade den andre uppskattan-

de. “Men det är inte många som skulle säga det nuförtiden.” Han hostade. »Om det nu vore så, att du ville köpa det, så skulle det kosta dig fyra dollars. Jag kommer ihåg, när en sådan sak skulle ha inbringat åtta pund, och åtta pund var – ja, jag kan inte räkna ut det, men det var mycket pengar. Men vem bryr sig om äkta antikviteter nuförtiden – även de få som finns kvar?

Winston betalade genast de fyra dollarna och stoppade den eftertraktade saken i fickan. Vad som tilltalade honom med den var inte så mycket dess skönhet som den luft den tycktes ha av att tillhöra en helt annan tidsålder än den nuvarande. Det mjuka, regnvattensaktiga glaset liknade inte något glas han någonsin sett. Saken var dubbelt tilltalande på grund av sin uppenbara oduglighet, även om han kunde gissa att den en gång måste ha varit avsedd som en brevprens. Den var mycket tung i fickan, men som tur var gjorde den inte mycket av en utbuktning.

Det var en besynnerlig sak, till och med en kompromissande sak, för en partimedlem att ha i sin ägo. Allt som är gammalt, och för den delen allt som är vackert, var alltid vagt misstänkt. Den gamle mannen hade blivit märkbart gladare efter att ha fått de fyra dollarna. Winston insåg att han skulle ha accepterat tre eller till och med två.

“Det finns ett annat rum på övervåningen som du kanske vill ta en titt på”, sa han. – Det är inte så mycket i det. Bara några stycken. Vi klarar oss med en lampa om vi går upp på övervåningen.”

Han tänkte en annan lampa och med böjd rygg gick han långsamt uppför den branta och slitna trappan och längs en liten korridor in i ett rum som inte gav vika mot gatan utan vette ut mot en kullerstensbelagd gård och en skog av skorstensgrytor. Winston lade märke till att möblerna fortfarande var arrangerade som om rummet var menat att man skulle bo i. Det låg en matremsa på golvet, en eller två tavlor på väggarna och en djup, smattrande fåtölj som var uppfälld vid den öppna spisen. En gammaldags glas-klocka med en tolvtimmarsura tickade på spise-lkransen. Under fönstret, som upptog nästan en fjärdedel av rummet, stod en enorm säng med madrassen kvar.

HUMOR FÖR ETT- HUNDRA ÅR SEDAN

DIMMA
Passageraren: — Varför ligger båten stilla? Kaptenen: — De ä för dimmans skull. Passageraren: — Inte fan ä här nån dimma man kan ju se stjärnorna. Kaptenen: — Ja, men de ä inte dit vi ska.

DET MODERNA ÄKTENSKAPET.
Vännen: — Va tusan har du under näsan?! Har du skaffat dej mustascheri Fy fan så du ser ut! Vet din fru om det?

DYRA KLÄDER
Hustrun: — Och de vill jag till slut säga dej! Du har ingen aning om och begriper dej inte alls på mina dräkter. Mannen: — Jo, deras pris begriper jag mej åtminstone på.

KLOCKA
— Den där gamla klockan är nog trevlig, men den går oriktigt. —Nog är den bral Man bör blott känna till den och veta att då klockan slår 11 samt visar 8 så är hon halv fyra.

FRÅN PÅSK TILL ÅBO
—i Säj mej snälla rara fröken, huru länge det tar att resa från Helsingfors till Åbo?
— 5 timmar ungefär.
— Och från Åho till Helsingfors?
— Herrejestanes, om det tar 5 timmar från Helsingfors till Åbo, tar det väl lika lång tid tillbaka, idiot.
— Nej rara fröken, inte är det alltid så. Från påsk till pingst är det 2 månader och från pingst till påsk 10 månader.

EN KYSS
Vad gör ni när ni blir kysst?
Jag skriker.
Skulle ni skrika, om jag kysste er nu?
Nej! Jag är ännu hes från i går kväll

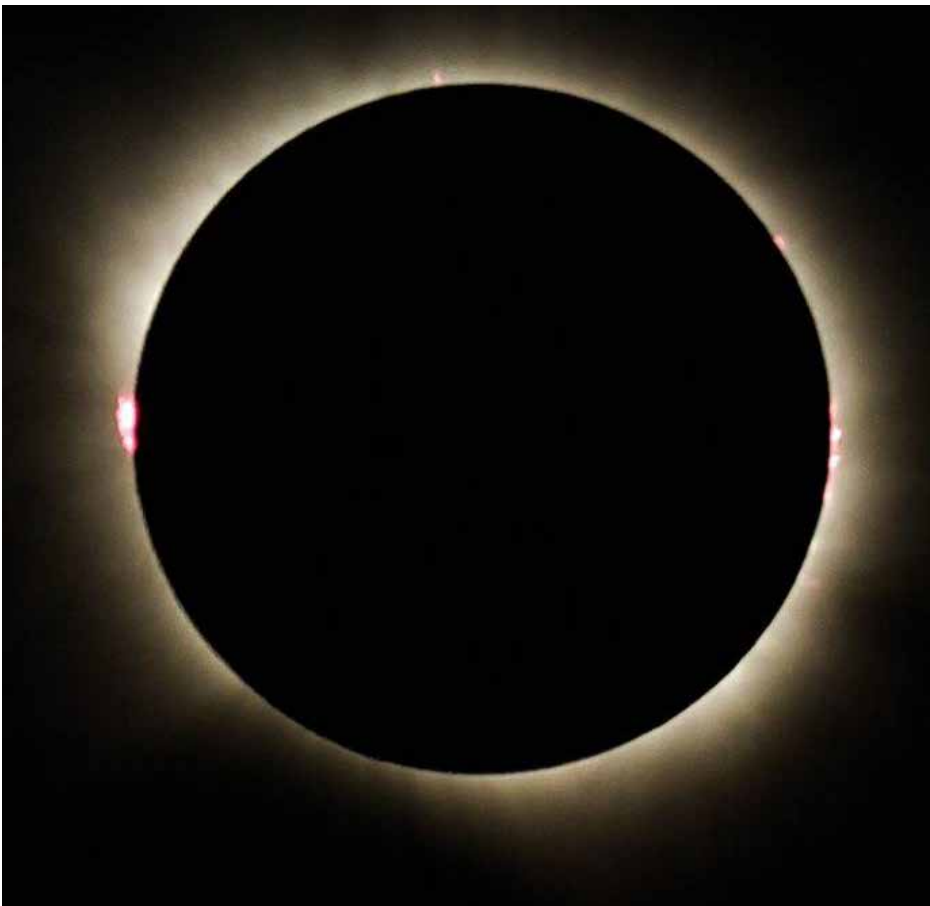
GUDS EXPEDITION
En engelsman upptäckte, att det fanns en järnvägsstation i Norge med namnet Hell. Han beslöt att resa dit för att se hur en station med ett sådant namn kunde se ut. I have heard „go to hell!“, but I have not seen the place. I will look at that place! Han reste med järnvägen. Då tåget stannade vid stationen, kastade han en blick på det hela. Ögat föll därvid på godsexpeditionen med dess stora skylt.

Ah! I understand! In that house I see God's expedition!

VARNING
Nedanstående historia stammar från konungariket Sachsen och daterar sig från den tiden då järnvägarna voro unga. För att ge allmänheten en anvisning hur den skulle skicka sig, då den färdades på det nymodiga sättet, var åtminstone efter en järnvägslinje i samtliga kupéer följande anslaget: „Det är förbjudet och även med livsfara förbundet att genom fönstret utluta huvud, armar, ben eller andra kroppsdelar.”

ONÖDIG FRÅGA
Mamma: Nå, Erik, skulle du gärna vilja ha en liten syster?
Erik: Äsch, när du frågar så där, mamma, vet jag att jag får en antingen jag vill eller inte.

Astronomic picture of the week:

SOLAR ECLIPSE ON AUG 12, 2026
seen in Spain
foto: Malopez 21
This file is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International license.

BLOGGSKRIBENTER

Skriv i Wasa Dagblad – Vi söker blogg författare!

Älskar du att dela med dig av dina tankar, erfarenheter eller kunskaper? Wasa Dagblad söker nu engagerade blogg-skribenter som vill skriva intressanta och inspirerande texter för våra läsare.

Oavsett om du gillar att skriva om lokala nyheter, kultur, livsstil, företagande eller personliga reflektioner – din röst är välkommen hos oss!

Att skriva för *Wasa Dagblad* är ett utmärkt sätt att nå en bredare publik, knyta kontakter och utveckla din kreativitet. Ingen tidigare erfarenhet krävs – allt du behöver är idéer och entusiasm! Vi uppskattar olika perspektiv och nya röster som speglar vår gemenskap.

Intresserad? Skicka din bloggidé eller ett kort prov till oss, så publicerar vi gärna dina texter. Var med och gör *Wasa Dagblad* till en plats för meningsfulla diskussioner och engagerande berättelser!

Kontakta oss på wasadagblad@gmail.com för mer info. Vi ser fram emot att höra av dig!

WASA DAGBLAD

En modern tidning med en layout med drag av 1870-talets press. . På den tiden hade tidningar bara 4-8 sidor. Mycket text, men inga bilder alls, så det är mycket att läsa på några sidor.

Tidningen innehåller citat från gamla dagstidningar hämtade från Riksarkivet (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini, Aria och Monica gör en del av det rutinnässiga redigeringsarbetet, t.ex. översättning, korrekturläsning och skrivande av korta notiser. Alla texter har granskats av journalister och redaktionen ansvarar för texternas innehåll.

Wasa Dagblad är en publikation av dagstidningstyp som än så länge utkommer på söndagsmorgnar. Men vårt mål är att den ska komma ut varje morgon i framtiden.

Tidningen finns tillgänglig gratis på nätet.

Läsarnas texter är välkomna! Tidningen är lokalt ägd och kommer att fortsätta att vara det.

Chefredaktör är Hans Björknäs.
Redaktion: Wasa Dagblad, Skolhusgatan 37 B 7, 65100 Vasa, tel. +358-40-5462455.

Redaktionen i Helsingfors: Wasa Dagblad, Andra linjen 9 B 36, 00530 Helsingfors. Telefon +358-40-5462455. Annonser kan sändas via e-post i jpg-format, ta gärna kontakt med redaktionen. .

E-post: wasadagblad@gmail.com

FRÅN LÄSARNA

Vi tar väldigt gärna emot inlägg från våra läsare. Kommentarer, historier, minnen, debatt, nyheter från hemorten. Sannolikt kommer detta att vara den viktigaste delen i denna vår tidning.

Men utrymmet är ju begränsat, så skriv gärna rätt så kort! Så sänd gärna inlägg till: wasadagblad@gmail.com

ANNONSERA I WD

Det kan ha ett visst PR-värde att vara bland de första som annonserar i denna historiska och hypermoderna dagstidning.

Sänd annonser till wasadagblad@gmail.com som jpg, tiff eller png,

WASA DAGBLAD
wasadagblad@gmail.com

HOROSKOP FÖR AUGUSTI 2026

Augusti-horoskop – Stjärnorna snackar strunt (och lite sannin

Väduren (21/3–19/4)
Du får en briljant idé i augusti. Tyvärr är det någon annan som redan haft den. Trösta dig med glass. Mycket glass. Helst med strössel.

Oxen (20/4–20/5)
Pengar kommer till dig! Inte mycket, men kanske en rabattkupong till Lidl. Ändå något. Kärleken blommar, men bara om du vattnar den.

Tvillingarna (21/5–20/6)
Du är överallt och ingestans. Precis som din semester. Testa att andas djupt, meditera – eller bara hitta dina nycklar.

Kräftan (21/6–22/7)
Du känner dig känslig. Det är okej. Alla gråter ibland över en överkokt pasta. I slutet av månaden väntar en överrask-

ning – kanske en pizza.

Lejonet (23/7–22/8)
Det är DIN månad! Allt kretsar kring dig – precis som du gillar det. Njut, men kom ihåg att andra också finns. Tyvärr.

Jungfrun (23/8–22/9)
Du försöker planera varje detalj. Men augusti har andra planer. Släpp kontrollen en stund. Inte Excelarket – men kanske to-do-listan.

Vågen (23/9–22/10)
Du tvekar mellan solhatt och regnjacka. Ta båda. Livet är ett modeäventyr i augustiväder. Romantik? Ja. Förvirring? Också ja.

Skorpionen (23/10–21/11)
Du dras till mysterier i augusti. Som: "Vem tog min laddare?" eller "Varför svarar de inte på mitt sms?" Håll huvudet kallt och sticket vasst.

Skytten (22/11–21/12)
Reslusten kallar! Tyvärr kanske bara till närbutik. Men tänk: varje

brödköp är en expedition. Äventyr börjar med små steg – och kanske en kasse.

Stenbocken (22/12–19/1)
Du försöker vara ansvarsfull – men augusti vill att du ska slappa. Ta av dig kavajen, sätt på dig flipflopsen. Världen klarar sig utan dig i två dagar. Kanske.

Vattumannen (20/1–18/2)
Innovation och knasiga idéer bubblar i dig. Några är till och med bra. Starta inte en podd. Eller jo – men bara om den handlar om marsvin och filosofi.

Fiskarna (19/2–20/3)
Du drömmer dig bort. Augusti känns som en akvarellmålning – vackert men lite blöt. Skriv ner dina tankar. Någon dag blir det kanske en bok. Eller en väldigt förvirrad inköpslista.

